

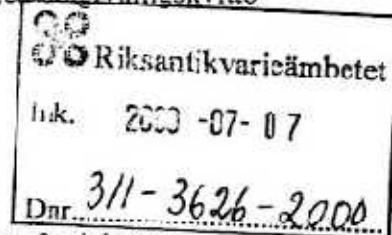

BESLUT

Datum
2000-07-05

Dnr (anges vid skrifväxling)
221-2395-00

Enligt sändlista med delgivningskvitto

Byggnadsminnesförklaring av tröskloge inom fastigheten
Eggarna 7:3, Svegs sn, Härjedalens kn

BESLUT

Länsstyrelsen förklarar, med stöd av 3 kap 1 § kulturminneslagen, tröskloge inom fastigheten Eggarna 7:3, Svegs sn, Härjedalens kn, för byggnadsminne.

BAKGRUND

Se tidigare utskickat PM.

Förslag till byggnadsminnesförklaring sändes ut på remiss den 10 april 2000. Inga invändningar mot byggnadsminnesförklaring har framkommit. Riksantikvarieämbetet har framfört synpunkter beträffande formuleringar och ifrågasatt nödvändigheten av ett skyddsområde. Länsstyrelsen menar dock att ett skyddsområde tydliggör syftet med byggnadsminnesförklaringen och på ett åskådligt sätt visar på byggnadsminnets omfattning.

Jämtlands läns museum ser i remissvaren mycket positivt på att de medeltida timmerbyggnaderna säkerställs för framtiden. För flertalet av byggnaderna poängterar Länsmuseum behovet av ytterligare forskning kring byggnadens historia och tekniska skick. Länsmuseum menar att det är viktigt att det vård- och dokumentationsarbete som inleddes under 1980-talet fortsätter, så att kunskapen om och vården av timmerbyggnaderna utvecklas vidare.

BESKRIVNING OCH HISTORIK

Trösklogen har dendrokronologiskt daterats till 1366-67. Det är sannolikt landets äldsta bevarade parloge och en av de äldsta logarna överhuvud taget. Knappast någon medeltida träbyggnad har genomgått en så djupgående byggnadsarkeologisk undersökning, som trösklogen i Eggen. I *Bebyggelsehistorisk tidskrift* (1995:29) finns en uppsats om logen i Eggen, skriven av Göran Andersson och Peter Sjömar.

Logarna var av central betydelse i jordbruket och kan berätta mycket om äldre arbetsmetoder. Trösklogen, eller kornladan, var en mycket viktig byggnad på gården. Funktionsmässigt är byggnadstypen både arbets- och förvaringsplats, både loge och lada, med utrymmer för själva tröskningen jämte den tröskade säden. Parlogen har två lador för förvaring på var sin sida om logen. Enkellogen har en lada.

I trösklogen i Eggen finns spår av avballningen mellan logen och lacorna. Byggnaden är totalt 47,5 kvm, varav själva logen utgör 14 kvm. Knuterna är av typen rännknut. De två understa stockvarvens knutskallar har emellertid inte samma utseende som de övriga, vilket beror på att logen byggdes om i mitten av 1700-talet. Timret till ombyggnaden har dendrokronologiskt daterats till 1752-53. Ena kortsidans yttervägg har spår av heskjutning.

Skörden bars in för tröskning genom den förhållandevis högt placerade dörren, på logens A-vägg. Den större öppningen i C-väggen har tillkommit senare. Tröskningen skedde med slaga mot loggolvet, som nöttes kraftigt. Loggolvet har reparerats efter ombyggnaden på 1700-talet, vilket framgår av att två plankor är av ramsågat virke. Golvet består i övrigt av klovor. Eftersom plankorna ramsågats, kan repareringen tidigast ha skett i mitten av 1800-talet. Då även dessa plankor har blivit nötta och till slut knäckta, kan slutsatsen dras att tröskning med slaga pågick ett bra tag efter repareringen. Utifrån uppteckningar i Jämtland och Härjedalen upphörde slagtröskning årtiondena omkring 1900. Övergången till andra tröskningsformer skedde successivt under en lång period.

Logen restaurerades 1997, då en syllstock byttes ut och två golvplankor förstärktes. Taket är sedan tidigare täckt med pannplåt. Logen nyttjas idag som förvaringsbod.

Trösklogen i Eggen är ett av Jämtlands läns 14 kända medeltida timmerhus, som nu är förklarade som byggnadsminne.

MOTIVERING

Trösklogen har tillsammans med övriga medeltida timmerhus ett stort vetenskapligt värde i ett nationellt och internationellt perspektiv. Timmerhusen ger framför allt kunskap om medeltidens byggnadsskick, men också viktig information om tidens människor och deras levnadsvillkor.

De medeltida timmerhusen är sällsynta och viktiga historiska dokument. De har ett byggnadshistoriskt värde, som gör dem synnerligen märkliga. Trösklogen i Eggen uppfyller därmed kulturminneslagens krav för byggnadsminnesförklaring.

SKYDDSFÖRESKRIFTER

Skyddsområde: omfattar del av fastigheten Eggarna 7:3 (se markerat område på Situationsplan).

1. Tröskklogen får inte rivas, flyttas, byggas om, till, eller på annat sätt förändras till sin exteriör.
2. Tröskklogen får inte förändras till sin interiör.
3. Åtgärder som innebär ingrepp i tröskklogens stomme får inte göras.
4. Tröskklogen skall underhållas så att den inte förfaller. Vård- och underhållsarbeten skall utföras med sådana material och metoder att det kulturhistoriska värdet inte minskar.
5. Skyddsområdet skall hållas i sådant skick att byggnadsminnets utseende och karaktär inte förvanskas. Vegetation, såsom gräs, buskar och träd, skall hållas i sådant skick att byggnadsminnet inte skadas. Inom skyddsområdet får ytterligare byggnader eller andra fasta anordningar inte uppföras.

Länsstyrelsen lämnar råd och anvisningar i fråga om vård och underhåll.

Om ändring av byggnadsminnet i strid med skyddsföreskrifterna anses nödvändig, kan Länsstyrelsen enligt 3 kap 14 § kulturminneslagen meddela tillstånd till detta.

ÖVERKLAGANDE

Detta beslut kan överklagas hos Länsrätten i Jämtlands län, se bilaga (Formulär F4).

I den slutliga handläggningen av ärendet har bitr. länsantikvarie Jesper Larsson och förste länsassessor Erik Berglund deltagit.

Uno Svaleryd
länsråd

Johan Loock
antikvarie

Bilagor:

Situationsplan
Blankett för överklagande (Formulär F4)

Sändlista:

Riksantikvarieämbetet
Box 5405
114 84 Stockholm

Jämtlands läns museum
Box 709
831 28 Östersund

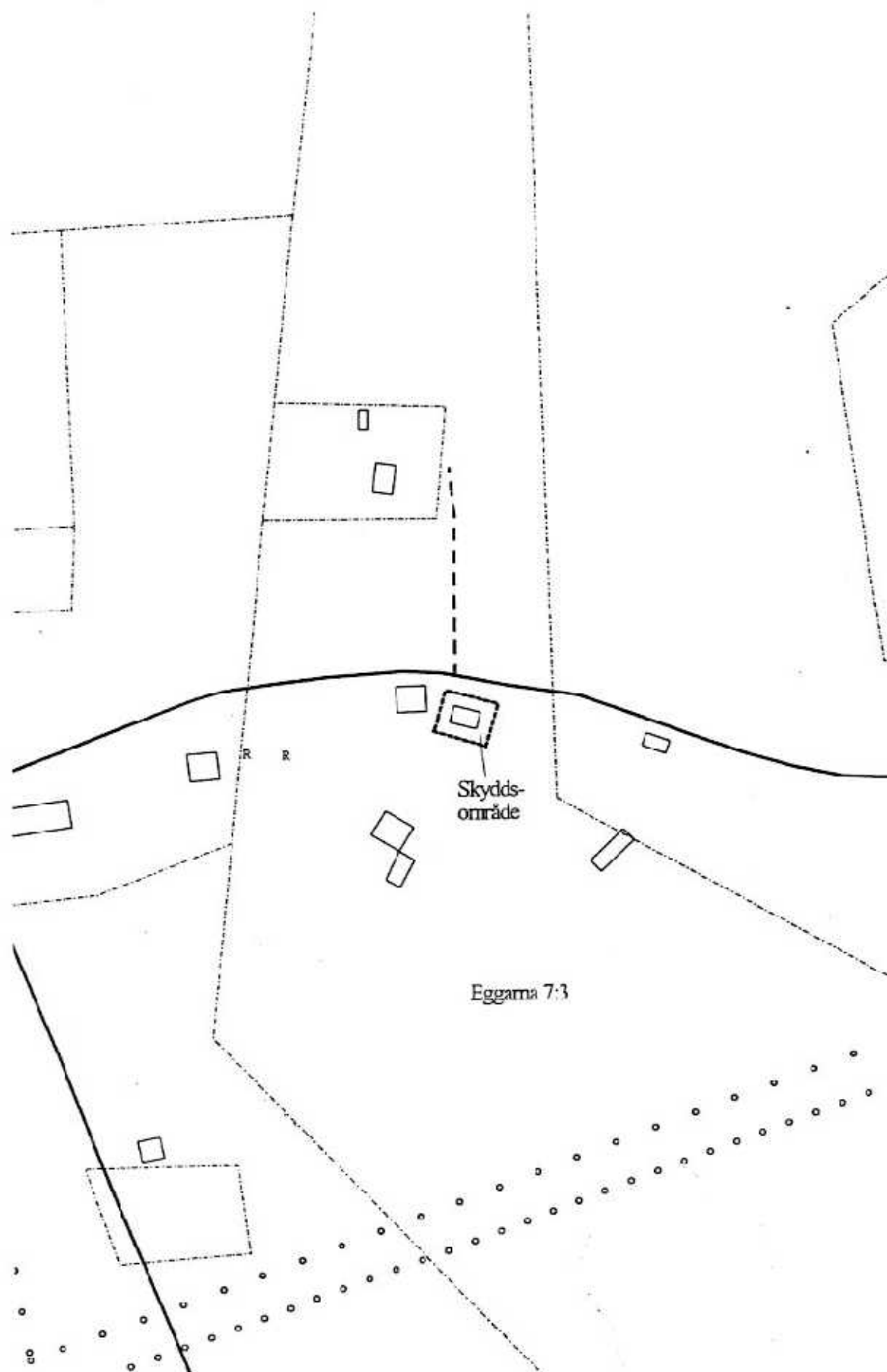
Lantmäterimyndigheten Jämtlands län
Fastighetsregistret
Box 366
831 25 Östersund

Lantmäterimyndigheten Jämtlands län
Svegskontoret
Box 29
842 21 Sveg

Härjedalens kommun,
Miljö- och byggnämnden
Medborgarhuset
842 80 Sveg

Härjedalens kommun,
Kulturnämnden
Medborgarhuset
842 80 Sveg

Situationsplan

Skala 1:2000